

**UCHWAŁA NR 339/XVIII/2020
RADY MIASTA PŁOCKA**

z dnia 9 kwietnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020 - 2024

Na podstawie art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, ze zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, poz. 1571, poz. 1696, poz. 1815) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się jako obowiązujący na terenie miasta Płocka Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020 – 2024, stanowiący Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Płocka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Płocka

Artur Jaroszewski

Załącznik
do Uchwały Nr 339/XVIII/2020
Rady Miasta Płocka
z dnia 9 kwietnia 2020 roku
w sprawie: przyjęcia
Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2020-2024

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2020 - 2024**

Wstęp

Podstawą prawną do działań gminnych w zakresie przeciwdziałania narkomanii jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu narkomanii*. Działania, które należą do zadań własnych gminy precyzuje art. 10 ust. 1 ww. ustawy. Realizacja działań na szczeblu lokalnym, uwzględniających potrzeby lokalne, określana jest w *Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii* uchwalanym przez Radę Miasta Płocka. Program stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Płocka oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Środki finansowe na realizację ww. zadań gminnych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W tym obszarze ww. ustawa łączy się z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*.

Przy konstruowaniu *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020 – 2024* wykorzystano dotychczasowe doświadczenia gminne zdobyte w trakcie realizacji działań z obszaru profilaktyki i uzależnień w latach poprzednich, wnioski zawarte w „Raportie z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii w mieście Płocku za 2018 rok” oraz wnioski z przeprowadzonych w Płocku w 2019 roku badań ankietowych ESPAD „Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną”.

Celem strategicznym Programu jest kontynuacja działań profilaktycznych, rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Celem głównym Programu jest zwiększanie skuteczności i poprawa jakości działań profilaktycznych, promocyjno-edukacyjnych, szkoleniowych, pomocowych, ograniczenie zjawiska używania narkotyków przez młodzież, w szczególności marihuany oraz zmniejszenie skali tych problemów na terenie miasta Płocka.

W ramach Programu kontynuowana będzie realizacja działań profilaktycznych skierowanych w szczególności do ludzi młodych oraz działań pomocowych skierowanych do lokalnej społeczności, w tym dotyczących specjalistycznej pomocy osobom używającym substancji psychoaktywnych i uzależnionym oraz ich rodzinom, a także utrzymującym abstynencję po pobytach w placówkach stacjonarnych.

W ramach Programu będzie kontynuowana realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, szczególnie wskazanych w *Systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego*. W związku z tym, że ww. wyniki badań ankietowych ESPAD wykazały, że wśród płockiej młodzieży szkolnej najbardziej popularną nielegalną substancją psychoaktywną jest marihuana lub haszysz, działania profilaktyczne w szczególności będą koncentrowały się na przeciwdziałaniu używaniu marihuany. Program uwzględni również działania profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania używaniu nowych substancji psychoaktywnych.

Program został opracowany przez *Zespół ds. opracowania projektu dokumentu pn. „Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020 – 2024”* powołany Zarządzeniem Nr 1356/2020 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 10 marca 2020 roku. W skład Zespołu weszli przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu tematycznego ds. Zdrowia i profilaktyki uzależnień, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wydziału Edukacji oraz Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Projekt Programu został przekazany do zaopiniowania podmiotom zajmującym się profilaktyką uzależnień, przeciwdziałaniem narkomanii oraz Płockiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego.

Działania ujęte w zadaniach Programu będą realizowane przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Płocka, w szczególności przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji oraz podmioty realizujące zadania z ww. zakresu, w tym: placówki oświatowo-wychowawcze, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, jednostki pomocy społecznej, instytucje dbające o przestrzeganie porządku publicznego i prawa, jak również instytucje kultury.

Przedsięwzięcia zaplanowane w niniejszym Programie będą ściśle skoordynowane z działaniami wynikającymi z realizacji zadań *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*, który uwzględni również środki finansowe przeznaczone na ich realizację.

I. Diagnoza problemów związanych z używaniem narkotyków

Opracowanie *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020 – 2024* oraz planowanie działań oparte było na wynikach diagnozy określającej skalę i rodzaj problemów narkotykowych, istniejące zasoby oraz potrzeby w zakresie działań z ww. obszaru. W 2019 r. zostały w Płocku przeprowadzone audytoryjne badania „Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną” wśród uczniów. Ponadto został przygotowany *Raport z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii w mieście Płocku za 2018 rok*, którego celem było m.in. przedstawienie oraz analiza poszczególnych problemów związanych z narkotykami występujących w Płocku, określenie ich natężenia i rozmiarów oraz dynamiki zmian w dłuższej perspektywie czasowej.

1. Rozpowszechnianie używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej

W 2019 r. na terenie miasta Płocka zrealizowano audytoryjne badania w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) miasta Płock (wcześniej badania były realizowane w 2012 i 2016 roku).

Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Badanie przeprowadzono w 83 klasach szkolnych: 42 z poziomu gimnazjalnego i 41 z poziomu ponadgimnazjalnego. Zrealizowana próba uczniów Płocka włączonych do analiz liczyła 1 454 uczniów w tym 787 uczniów trzecich klas gimnazjów oraz 667 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Wśród gimnazjalistów 53,3% stanowiły dziewczęta, zaś 46,7% - chłopcy. W grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych było 54,4% chłopców oraz 45,6% dziewcząt.

Wyniki badania wskazały, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 86,1% uczniów z młodszej grupy i 95,9% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 53,0% piętnasto-szesnastolatków i 79,7% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przynajmniej się do przekraczania progu nietrzeźwości.

Dla porównania palenie tytoniu jest zachowaniem mniej powszechnym. Chociaż raz w życiu paliło 53,0% gimnazjalistów i 68,7% uczniów ze starszej grupy. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 25,7% uczniów z grupy młodziej i 35,1% ze starszej.

Wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych niż alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 26,0% młodszych uczniów i 39,2% starszych uczniów.

W Płocku wśród uczniów klas młodszych na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (26,0%) a na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (16,4%). Wśród uczniów klas starszych na pierwszym miejscu również znajdują się marihuana i haszysz (39,2%). Leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza także ulokowały się na drugim miejscu (16,7%).

Wśród gimnazjalistów na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (9,4%), a na kolejnych miejscach: amfetamina (4,1%), kokaina (4,0%), ecstasy (3,0%) oraz grzyby halucynogenne (2,8%).

W starszej kohorcie na trzecim miejscu znajduje się substancje wziewne (4,5%), a na kolejnych miejscach: ecstasy (4,2%), amfetamina 4,1%, kokaina (3,9%), LSD lub inne halucynogeny (3,5%) oraz grzyby halucynogenne (1,5%).

Tabela 1 Używanie substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu

Poziom klasy		Płock			Polska		
		2012	2016	2019	2011	2015	2019
III klasy gimnazjum	Marihuana lub haszysz	31,4	20,8	26,0	24,3	25,0	21,4
	Substancje wziewne	11,4	11,8	9,4	8,7	11,2	8,6
	Leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza	15,4	13,6	16,4	15,5	17,0	15,1
	Amfetamina	4,9	2,9	4,1	4,6	5,3	4,2
	LSD lub inne halucynogeny	3,9	2,2	3,2	3,3	5,5	3,2
	Crack	2,5	0,5	2,1	2,1	2,6	1,4
	Kokaina	4,5	2,7	4,0	3,3	4,4	2,9
	Heroina	3,2	1,3	2,8	1,3	3,1	1,9
	Ecstasy	4,6	1,5	3,0	3,0	3,9	3,3
	Sterydy anaboliczne	3,0	2,0	3,9	2,7	3,1	2,6
	II klasy szkół ponad-gimnazjalnych	Marihuana lub haszysz	44,7	35,1	39,2	37,3	43,0
Substancje wziewne		6,8	7,3	4,5	5,6	7,6	6,9
Leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza		18,9	16,4	16,7	16,8	17,9	18,3
Amfetamina		8,1	4,7	4,1	8,3	7,1	4,7
LSD lub inne halucynogeny		4,2	4,0	3,5	3,9	5,2	4,2
Crack		1,7	1,3	0,9	1,8	1,5	1,1
Kokaina		4,5	3,9	3,9	3,9	4,3	3,1
Heroina		2,5	1,4	1,7	1,2	1,8	1,5
Ecstasy		5,1	3,8	4,2	5,0	4,0	5,1
Sterydy anaboliczne		3,5	2,6	3,2	3,2	2,3	2,1

Źródło: Sierosławski 2019

W przypadku przetworów konopi, leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza oraz amfetaminy wyższe rozpowszechnienie eksperymentowania odnotować trzeba wśród starszej młodzieży niż w młodszej grupie, zaś do doświadczeń z substancjami wziewnymi częściej przyznawała się młodzież ze szkół gimnazjalnych.

GHB, względnie nowy w Polsce narkotyk, używany był kiedykolwiek przez 1,4% gimnazjalistów i 0,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Substancja ta była używana kiedykolwiek przez odsetek badanych, niewiele odbiegający od odsetka respondentów, którzy przyznali się do używania nieistniejącego środka – relewinu (1,3% młodszych uczniów i 0,3% starszej młodzieży).

Należy także zwrócić uwagę na bardzo niskie, mieszczące się w wąskim przedziale 2,0-3,9% rozpowszechnienie prób używania narkotyków w zastrzykach. Szczególny niepokój powinny budzić natomiast dość znaczne odsetki młodzieży eksperymentującej z alkoholem w połączeniu z lekami (7,1% w młodszej kohorcie i 5,7% w starszej). Znacznie bardziej rozpowszechnione jest łączeniu alkoholu z marihuaną lub haszyszem (14,5% w młodszej kohorcie i 22,7% w starszej). Łączne przyjmowanie różnych substancji jest szczególnie niebezpieczne ze względu na zwiększone ryzyko szkód zdrowotnych w wyniku efektu synergicznego, jaki pojawia się zwłaszcza przy łączeniu alkoholu z psychoaktywnymi lekami.

W 2019 r. w stosunku do 2016 r. odnotować trzeba wzrost rozpowszechnienia większości substancji wśród gimnazjalistów. Najbardziej jest on widoczny w przypadku przetworów konopi.

Badanie pokazało również, że rozpowszechnienie podejmowania prób z substancjami psychoaktywnymi innymi niż alkohol i tytoń zależne jest od płci. Chłopcy częściej deklarują próby używania przetworów konopi oraz w starszej grupie amfetaminę i sterydy anaboliczne. Dziewczęta natomiast leki uspokajające i nasenne.

Rozpowszechnienie doświadczeń z większością substancjami w 2016 r. nieznacznie spadło w Płocku i wykazało w skali kraju niewielki wzrost w młodszej kohorcie i stabilizację w starszej kohorcie. W 2019r. zauważamy niewielkie wzrosty w Płocku oraz spadki w skali kraju. Wprawdzie te różnice są zbyt małe, aby osiągnąć istotność statystyczną, to jednak wszystkie wykazują ten sam kierunek.

W konsekwencji tych zmian w 2019 r. odsetki eksperymentujących z poszczególnymi substancjami w Płocku nie odbiegają od ogólnopolskich. Jedynie w przypadku przetworów konopi w młodszej kohorcie są one wyższe niż w skali kraju.

Za wskaźnik aktualnego używania substancji przyjmuje się zwykle używanie substancji w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem. Dane zawarte w tabeli nr 2 pokazują, że przetwory konopi używało w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem 20,4% uczniów z młodszej grupy i 28,8% - ze starszej. Substancje wziewne aktualnie używało 5,8% gimnazjalistów i 1,4% uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych, zaś ecstasy 2,5% uczniów z pierwszej grupy i 3,1% - z drugiej.

Tabela 2. Używanie substancji w czasie ostatnich 12 miesięcy

Poziom klasy		2012	2016	2019
III klasy gimnazjum	Marihuana lub haszysz	26,0	17,1	20,4
	Substancje wziewne	5,9	6,4	5,8
	Ecstasy	3,1	1,0	2,5
	Amfetamina	x	1,8	3,2
	Metamfetamina	x	0,9	2,7
	Kokaina	x	2,2	2,6
	Crack	x	0,4	1,6
	Heroina	x	x	2,1
II klasy szkół ponadgim- nazjalnych	Marihuana lub haszysz	35,2	25,5	28,8
	Substancje wziewne	3,0	3,3	1,4
	Ecstasy	3,7	1,8	3,1
	Amfetamina	x	2,6	2,8
	Metamfetamina	x	1,7	1,5
	Kokaina	x	1,7	3,2
	Crack	x	0,8	0,5
	Heroina	x	x	1,1

Źródło: Sierosławski 2019

Badania wskazują również na związek między aktualnym używaniem substancji a płcią. Podobnie jak w przypadku eksperymentowania występuje ono częściej wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Jak przekonują dane zestawione w tabeli nr 3 w Płocku w 2019 r. wzrosły w porównaniu do 2016 r. nie tylko odsetki uczniów używających marihuany lub haszyszu chociaż raz kiedykolwiek w życiu, ale także odsetki tych, którzy używali tych substancji chociaż raz w czasie ostatnich 12 miesięcy. Rozpowszechnienie używania chociaż raz w czasie ostatnich 30 dni nie uległo zmianie.

Tabela 3. Używanie przetworów konopi

Poziom klasy		Płock			Polska		
		2012	2016	2019	2011	2015	2019
III klasy gimnazjum	Kiedykolwiek w życiu	31,4	20,8	26,0	24,3	25,0	21,4
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	26,0	17,1	20,4	20,1	19,2	16,7
	W czasie 30 dni przed badaniem	14,0	8,8	10,5	10,5	10,3	9,0
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	Kiedykolwiek w życiu	44,7	35,1	39,2	37,3	43,0	37,2
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	35,2	25,5	28,8	28,5	31,5	29,6
	W czasie 30 dni przed badaniem	18,8	10,8	12,5	15,0	15,4	15,1

Źródło: Sierosławski 2019

W 2019 r. młodzież Płocka nie odbiega pod względem rozpowszechnienia używania przetworów konopi od swoich rówieśników z próby ogólnopolskiej, za wyjątkiem używania tych substancji przez gimnazjalistów w czasie ostatnich 12 miesięcy. Ten wskaźnik jest w Płocku nieznacznie wyższy.

Podobnie jak w przypadku eksperymentowania z marihuaną lub haszyszem, rozpowszechnienie używania tych substancji w czasie ostatnich 12 miesięcy jest w 2019 r. w Płocku większe, niż było w 2016 r. Używanie innych substancji nie uległo większym zmianom.

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 10,5% uczniów klas trzecich gimnazjów i 12,5% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych w Płocku używało marihuany lub haszyszu.

Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Do problemowych użytkowników przetworów konopi zidentyfikowanych przy pomocy testu przesiewowego zaliczyć można 6,1% gimnazjalistów oraz 6,6% uczniów ze starszej kohorty.

Dane z tabeli pokazują, że wśród uczniów klas młodszych na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (26,0%) a na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (16,4%). Wśród uczniów klas starszych na pierwszym miejscu również znajdują się marihuana i haszysz (39,2%). Leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza także ułożyły się na drugim miejscu (16,7%).

Okres ostatnich 30 dni przed badaniem można przyjąć za wskaźnikowy dla względnie częstego, okazjonalnego używania. Palenie marihuany lub używanie innych narkotyków, podobnie jak picie alkoholu, w większości przypadków nie ma charakteru regularnego. Stąd trudno mieć pewność, że wszyscy uczniowie, którzy zadeklarowali kontakt z daną substancją w czasie ostatnich 30 dni na pewno używają jej, co najmniej raz na miesiąc. Można jednak założyć, z pewnym przybliżeniem, że proporcje używających raz na miesiąc wśród tych, którzy nie używali w ostatnim miesiącu są równe proporcji używających rzadziej, a potwierdzających używanie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Przy takim założeniu można uznać, że 10,5% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15,5% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używa marihuany lub haszyszu, co najmniej raz w miesiącu (tabela 3). Analogiczne odsetki dla substancji wziewnych wynoszą – 2,6% u gimnazjalistów oraz 0,5% u uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Wyniki badań pokazują, że do używania dopalaczy, chociaż raz w życiu, przyznało się 5,5% gimnazjalistów i 4,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Odsetki aktualnych użytkowników są sporo niższe (wśród uczniów trzecich klas gimnazjów – 4,4%, wśród uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych – 1,8%). W czasie ostatnich 30 dni po substancje te sięgało tylko 3,3% badanych z pierwszej grupy i 0,9% z drugiej grupy. Na uwagę zasługuje trend spadkowy odsetków uczniów, którzy dokonywali zakupów dopalaczy w sklepie z tymi substancjami.

Podsumowując, wyniki badań ESPAD wskazują na :

- rozpowszechnienie używania marihuany lub haszyszu w 2019 r. w obu badanych kohortach wzrosło po spadku w 2016 r.,
- starszej kohorcie, obserwujemy trend spadkowy używania dopalaczy oraz spadek ich dostępności,
- rosła odsetki młodzieży przekonanej o dużym ryzyku związanym z używaniem „dopalaczy”, nawet na poziomie eksperymentowania,
- istotnym czynnikiem sprzyjającym używaniu substancji psychoaktywnych są pozytywne oczekiwania wobec tych substancji. Płoccy uczniowie, podobnie jak ich rówieśnicy w całym kraju spodziewają się raczej konsekwencji pozytywnych picia alkoholu i palenia marihuany niż skutków negatywnych. Takie wzory antycypacji sprzyjają sięganiu po substancje psychoaktywne, wskazując jednocześnie pole interwencji profilaktycznych. W 2019 r. odnotowano spadek oczekiwań pozytywnych wobec alkoholu, chociaż nadal te pozytywne przeważają. Programy skierowane na zmianę tych oczekiwań mogą przyczynić się do zmniejszenia rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych przez młodzież.
- z analizy przeprowadzonego badania ankietowego w kwestii dot. przekonań młodych ludzi co do szkodliwości substancji psychoaktywnych, w tym zwłaszcza dopalaczy oraz narkotyków innych niż przetwory konopi, udało się w mieście osiągnąć znaczny sukces.

2. Raport z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii w mieście Płocku za 2018 rok

Diagnoza problemów związanych z używaniem narkotyków została opisana w „*Raporcie z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii w mieście Płocku za 2018 rok*”. W raporcie przedstawiono skalę poszczególnych problemów związanych z używaniem narkotyków występujących na terenie miasta Płocka, określono ich rozmiar oraz porównano zachodzące zmiany na przestrzeni kilku lat. Na podstawie ww. diagnozy poniżej przedstawiono informacje dotyczące problemów narkotykowych w Płocku. Informacje na temat osób korzystających z pomocy w związku z używaniem narkotyków są w naszym mieście zbierane od różnych podmiotów m. in. placówek służby zdrowia, organizacji pozarządowych, placówek pomocy społecznej. Przedstawione dane nie obrazują rozmiaru zjawiska, obrazują jedynie poziom dostępności do pomocy specjalistycznej.

2.1 Problemowe używanie narkotyków

Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna MONAR

Opis osób, które mają problemy związane z używaniem narkotyków oparty jest na danych z placówek pomocowych w Płocku. Poradnia Monaru jest placówką do której zgłasza się największa liczba osób mających problemy z używaniem narkotyków. Liczba osób zgłaszających się do Poradni Profilaktyczno - Konsultacyjnej MONAR z powodu problemu narkotykowego i alkoholowego w 2018 roku wyniosła 456 osób. Jest to wzrost w porównaniu do roku 2017. Jednakże liczba osób uzależnionych zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego (243 do 229 osób) ale zwiększyła się liczba współuzależnionych i będących członkami rodzin osób zagrożonych narkomanią i problemem alkoholowym (z 137 do 160 w 2018 r.).

Liczba osób z problemem narkotykowym i alkoholowym zgłaszających się do Poradni Profilaktyczno – Konsultacyjnej MONAR w latach 2012 - 2018 według rozpoznania.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków	211	215	216	253	243	243	229
Liczba osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi (alkohol i narkotyki)	80	80	80	52	52	62	67
Liczba osób współuzależnionych i członkowie rodzin osób zagrożonych narkomanią i problemem alkoholowym	124	148	150	137	166	137	160
Razem	415	443	446	452	461	442	456

Źródło: Sprawozdanie merytoryczne z Poradni Profilaktyczno - Konsultacyjnej Monar w Płocku.

W 2018 roku 15% osób korzystających z pomocy w Poradni było kobietami - jest to taki sam odsetek jak w 2017 roku. Najwięcej osób zgłosiło się w grupie wiekowej powyżej 30 lat. Jednakże wśród kobiet najwięcej osób było w wieku 20-29 lat.

W 2018 roku 50% osób uzależnionych zgłosiło się do Poradni z powodu problemu z używaniem alkoholu. W następnej kolejności osoby ujawniały problemy związane z przetworami konopi (18%). W obydwu tych grupach odsetki osób uległy niewielkim zmianom. Odsetek osób zażywających marihuanę zmniejszył się z 21% w 2016 r. do 18% w 2018r. a w przypadku alkoholu wzrósł z 45% do 47%. Wzrósł również odsetek osób podejmujących leczenie z powodu opiatów z 6% do 9%.

Liczba i odsetek osób /nie wizyt/ uzależnionych zgłaszających się do Poradni Profilaktyczno – Konsultacyjnej MONAR w latach 2010-2018 według rodzaju substancji.

Rodzaj substancji	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Heroina iniekcyjnie	-	-	-	2 (1%)	4 (2%)	8 (3%)	10 (3%)	26 (11%)	24 (8%)
Heroina „Brown sugar”	20 (15%)	17 (12%)	26 (12%)	23 (11%)	16 (7%)	13 (5%)	11 (3%)		
Przetwory konopi	24 (18%)	27 (19%)	42 (20%)	41 (19%)	49 (23%)	57 (22%)	65 (21%)	23 (9%)	54 (18%)
Barbiturany/inne leki nasenne/uspokajające	-	-	3 (1%)	2 (1%)	2 (1%)	3 (1%)	0	5 (2%)	4 (1%)
Kokaina	3 (2%)	4 (3%)	7 (3%)	5 (2%)	3 (1%)	0	3 (1%)	1 (0,5%)	0
Amfetamina	17 (12%)	18 (13%)	26 (12%)	28 (13%)	26 (12%)	24 (9%)	27 (9%)	22 (9%)	23 (8%)
Mieszane	19 (14%)	24 (17%)	31 (16%)	41 (19%)	48 (22%)	51 (20%)	30 (9,5%)	22 (9%)	27 (9%)
Alkohol	51 (37%)	50 (35%)	73 (35%)	73 (34%)	68 (31%)	97 (38%)	141 (45%)	133 (55%)	148 (50%)
„Dopalacze”	3 (2%)	2 (1%)	3 (1%)	-	-	-	26 (8%)	11 (4,5%)	15 (5%)
Inne: ekstazy	-	-	-	-	-	-	1 (0,5%)	0	0
Razem	137 (100%)	142 (100%)	211 (100%)	215 (100%)	216 (100%)	253 (100%)	314 (100%)	243 (100%)	296 (100%)

Wśród uzależnionych kobiet w 2018 roku 55% zgłosiło się z powodu konsumpcji napojów alkoholowych (wzrost w porównaniu do 2017: 45%). Na drugim miejscu odnotowujemy przetwory konopi 16% (wzrost z 13% w 2017), podobny odsetek odnotowano w kategorii „mieszane” 12% (spadek z 16% w 2017).

Wśród uzależnionych mężczyzn w 2018 roku 49% zgłosiło się z powodu konsumpcji napojów alkoholowych (niewielki wzrost w porównaniu do danych z 2017: 47%). Na drugim miejscu odnotowujemy przetwory konopi 19% (podobny odsetek do 2017: 18%) a następnie znalazła się heroina 9% i substancje mieszane 9%.

Powyższa analiza wskazuje na następujące tendencje wśród osób uzależnionych zgłaszających się do Poradni Profilaktyczno – Konsultacyjnej MONAR:

- liczby osób przyjętych do Poradni są na podobnym poziomie w ciągu ostatnich kilku lat,
- większość osób uzależnionych zgłaszających się do placówki stanowili mężczyźni,
- nowym zjawiskiem jest używanie „dopalaczy” wśród zgłaszających się do Poradni,
- połowa osób korzystających z pomocy zgłasza się z powodu alkoholu,
- najczęściej konsumowaną przez osoby uzależnione substancją jest alkohol,
- wzrosły odsetki osób ujawniających problemy związane z używaniem przetworów konopi, na co znaczący wpływ może mieć realizacja od 2017 roku Programu terapeutycznego *Candis* dla osób mających problemy z powodu używania marihuany lub haszyszu,
- problemy związane z używaniem amfetaminy pozostają na stabilnym poziomie,
- po wzroście odsetka osób zgłaszających się do Poradni z powodu heroiny w 2017 roku najnowsze dane z 2018 roku odnotowały stabilizację.

Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Jest czas” prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży KAI KAIROS

W 2018 r. Ośrodek udzielał specjalistycznej pomocy osobom używającym substancji psychoaktywnych oraz podejmującym zachowania ryzykowne, jak również ich rodzinom.

Program Ośrodka realizowany był poprzez udzielanie konsultacji, prowadzenie poradnictwa, interwencji, terapii motywującej, terapii indywidualnej, małżeńskiej, terapii rodzin, mediacji rodzinnych i terapii zajęciowej, jak również prowadzenie poradni internetowej i konsultacji internetowych. Nawiązano kontakt z instytucjami zainteresowanymi prowadzeniem zajęć wolontarystycznych przez klientów Ośrodka w ramach zawartych kontraktów terapeutycznych. Prowadzono niżej wymienione działania skierowane do młodzieży i rodziców:

- grupa psychoedukacja dla młodzieży nadużywającej środków psychoaktywnych - w zajęciach wzięło udział 8 osób,
- grupa socjoterapeutyczna dla młodzieży, której celem było m. in. kształtowanie poczucia własnej wartości, przeciwdziałanie agresji, praca nad prawidłową komunikacją z innymi ludźmi, budowanie pozytywnego obrazu siebie – w zajęciach wzięło udział 9 osób,
- grupa psychoedukacyjno-terapeutyczna dla rodziców, w której wzięło udział 24 rodziców. W trakcie zajęć omawiane były następujące tematy: zachowania ryzykowne młodzieży, komunikacja w rodzinie, bariery komunikacyjne, stawianie granic, rozwiązywanie konfliktów, bunt, opór, agresja u dzieci, emocje dziecka, budowanie poczucia własnej wartości u dziecka,
- grupa DDA lub dla osób współuzależnionych, której celem była analiza przekonań osób uzależnionych – w zajęciach wzięło udział 11 osób,
- zajęcia arteterapeutyczne, w których wzięło udział 8 osób,
- podtrzymywanie współpracy z placówkami oświatowo-wychowawczymi i opiekuńczo-wychowawczymi w celu prowadzenia zajęć profilaktycznych oraz organizacji zajęć terapeutycznych dla dzieci z grup ryzyka.

Dane dotyczące osób zarejestrowanych w Ośrodku i zażywających narkotyki zaprezentowano w tabeli poniżej. Analizując liczby osób używających poszczególnych substancji psychoaktywnych na przestrzeni lat 2011 -

2018 zauważyć można, że przeważa używanie alkoholu, różnych środków psychoaktywnych (kategoria: mieszane) oraz przetworów konopi. Jednakże według danych z 2018 nie odnotowano nikogo, kto zgłosił się z powodu konopi.

Liczba i odsetek osób zgłaszających się do Ośrodka w latach 2011-2018 według rodzaju zażywanej substancji lub wykazujących zachowania ryzykowne.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leki uspokajające/ nasenne	3 (7%)	-	-	-	-	1 (2%)	1 (2%)	-
Przetwory konopi (marihuana i haszysz)	10 (24%)	11 (18%)	11 (16%)	7 (13%)	-	10 (22%)	4 (8%)	-
Amfetamina	1 (2%)	2 (3%)	2 (3%)	3 (6%)	-	-	-	-
Opiaty, heroina	2 (5%)	-	2 (3%)	-	-	-	-	-
Alkohol	5 (12%)	5 (8%)	7 (11%)	5 (10%)	5 (8%)	5 (11%)	3 (6%)	3 (8%)
Mieszane: alkohol, THC, amfetamina	4 (9%)	-	3 (4%)	1 (2%)	6 (9%)	4 (9%)	6 (12%)	6 (16%)
Dopalacze	-	-	-	-	1 (1%)	1 (2%)	2 (4%)	0
Inne: zachowania ryzykowne i trudności wychowawcze	17 (41%)	42 (71%)	42 (63%)	36 (69%)	52 (81%)	24 (53%)	34 (68%)	27 (75%)
Ogółem	42 (100%)	60 (100%)	67 (100%)	52 (100%)	64 (100%)	45 (100%)	50 (100%)	36 (100%)

Źródło: Dane Ośrodka Profilaktyki i Terapii „Jest Czas” w Płocku.

Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Azyl” prowadzony przez Fundację Ekonomii Społecznej „Przystań”

Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Azyl” objął pomocą 144 osoby z problemem dotyczącym substancji psychoaktywnych lub podejmujących zachowania ryzykowne. Wśród osób, które zgłosiły się do Ośrodka z względu na problem narkotykowy najczęściej używały przetwory konopi (25 osób), stymulanty: amfetamina (3 osoby) i kokaina (3 osoby). Ostatnie dane odnotowują wzrost liczby osób z problemem narkotykowym bądź będących w grupie ryzyka uzależnienia od narkotyków.

Rodzaje narkotyków używane przez osoby, które zgłosiły się do Ośrodka w 2016 r. - 2018 r.

	2016			2017			2018		
	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Leki nasenne/ uspokajające	7	0	7	0	0	0	0	0	0
Przetwory konopi	2	9	11	3	5	8	9	16	25
Amfetamina	3	8	11	2	7	9	1	2	3
Ekstazy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heroina	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heroina „Brown sugar”	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokaina	0	8	8	1	2	3	1	2	3
Alkohol	25	46	71	57	47	104	6	77	83
Mieszane: jakie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dopalacze	1	2	3	0	0	0	0	2	2
Zachowania ryzykowne	10	18	28	1	1	2	6	22	28
Łączna liczba osób	48	91	139	63	61	124	23	121	144

Źródło: Informacja ze sprawozdania Ośrodka Profilaktyki i Terapii „Azyl”

W Ośrodku udzielana była pomoc psychologiczna, pedagogiczna, e-poradnictwo. Zorganizowano grupy terapeutyczne ukierunkowane na rozwiązywanie problemów osób zgłaszających się do Ośrodka:

- grupa terapeutyczna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem – w treningu wzięło udział 11 osób,
- grupa terapeutyczna dla dorosłych „Akademia Rodzica” – w zajęciach brało udział 12 rodziców,
- grupa wsparcia dla osób doznających przemocy - celem zajęć było nabycie zachowań służących przerwaniu przemocy – w zajęciach brało udział 11 osób.,
- Dwie grupy Treningu Zastępowania Agresji – w zajęciach wzięło udział 18 osób

Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień PZOZ Sp. z o. o.

W 2018 roku do Poradni przyjęto 18 osób z problemem narkotykowym. W zdecydowanej większości byli to mężczyźni (14 osób). Jest to dwukrotny wzrost osób w porównaniu do danych z roku 2017 (9 osób). Liczba kobiet wzrosła z 2 w 2017 do 4 w 2018 a mężczyzn z 7 do 14 w 2018.

Kobiety przyjęte do Poradni używały leków oraz marihuany (po jednej osobie). Wśród mężczyzn były to prawie wyłącznie osoby używające marihuany (7) oraz leki (2 osoby). Większość osób przyjętych do Poradni było w wieku 19-29 lat (7 osób).

Poradnia Leczenia Uzależnień Ośrodka Medyczno – Psychologicznego „Vide”

W 2018 r. w Poradni Leczenia Uzależnień Ośrodka Vide leczyło się z powodu narkotyków 39 osób w tym najczęściej osoby zgłaszały się z powodu używania kilku substancji - mieszane (21 osób) oraz marihuany i haszyszu (12 osób).

Liczba osób zgłaszających się do Poradni wg substancji i płci

Podstawowa substancja	Kobiety				Mężczyźni			
	do 17 r.ż	18-29	30-64	ogółem	do 17 r.ż	18-29	30-64	ogółem
opiaty	0	0	0	0	1	1	0	2
Marihuana i haszysz	2	0	0	2	2	6	2	10
Leki uspokajające i nasenne	0	1	0	1	0	0	0	0
Amfetamina	0	0	0	0		1	2	3
Mieszane	1	1	3	5	1	9	6	16
ogółem	3	2	3	8	4	17	10	31

2.2 Konsekwencje zdrowotne i społeczne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Płocku w Dziale Pracy Socjalnej oraz Zespole Pracy Socjalnej udzielono pomocy finansowej osobom z problemem narkotyków i narkomanii oraz ich rodzinom. W 2018 roku liczba osób objętych pomocą z powodu narkotyków wzrosła w stosunku do liczby z 2017 z 40 do 49. Ośrodek udzielił pomocy materialnej 40 rodzinom, które zostały objęte pomocą z powodu uzależnienia od narkotyków (rok wcześniej 29 rodzinom). Wszczęto 18 procedur Niebieskiej Karty dotyczących osób z problemem nadużywania substancji psychoaktywnych, co oznacza spadek w porównaniu do roku 2017 (21). Ponad połowa osób była w wieku powyżej 30 lat (57%). Osoby z wykształceniem podstawowym stanowiły największy odsetek osób objętych pomocą (39%). Ponad połowa osób, którym udzielono świadczenia była

bezrobotna (55%). Najczęściej osoby objęte pomocą z powodu narkotyków były z gospodarstw jednoosobowych (73%). Głównym udzielonym wsparciem była pomoc finansowa (54%).

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzieliły wsparcia specjalistów 17 osobom, co oznacza wzrost w porównaniu do 2017 roku: 2 osoby. Ponad połowa osób (59%) była wieku 19-29 lat o statucie osoby bezrobotnej.

Zatrucia narkotykowe zarejestrowane przez Wojewódzki Szpital Zespolony

Z informacji Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Płocku wynika, że w 2018 roku przyjęto 30 osób z powodu zatrucia narkotykowego, w tym odnotowano jeden zgon z powodu narkotyków. Ostatnie dane z 2018 roku pokazują na stabilizację liczby zatruc po dużym wzroście w 2017 roku. Prawie wszystkie zatrucia stanowili mężczyźni 29 przypadków. Najwięcej przypadków odnotowano z powodu halucynogenów (12 osób), opioidy (5 osób), kannabinoidy (4 osoby), stymulanty (3 osoby).

Hospitalizacje związane z zatruciem narkotykowym w latach 2011 – 2018.

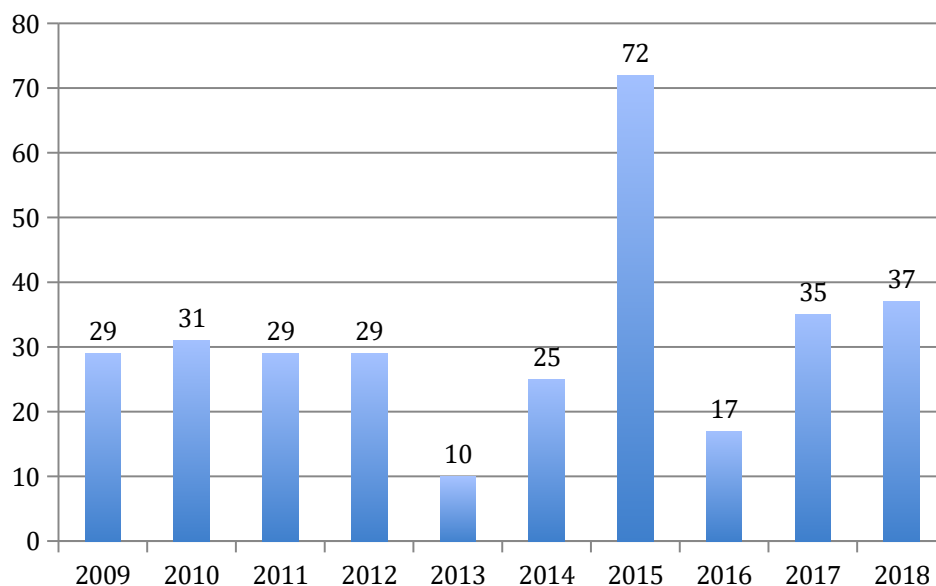
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba przyjęć pacjentów z zatruciem narkotykowym	17	14	10	12	26	13	32	30
Liczba przyjęć pacjentów z zatruciem narkotykowym ze skutkiem śmiertelnym	1	0	0	0	0	1	1	1

Źródło: Informacja z Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Płocku.

Interwencje medyczne Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w związku z podejrzeniem użycia środków odurzających

Najnowsze dane wskazują na zahamowanie wzrostu zatruc, których duży wzrost odnotowano w 2017: 35 przypadków. Najnowsze dane odnotowały, iż udzielono pomocy 37 osobom z powodu narkotyków.

Liczba osób, którym udzielono pomocy medycznej w latach 2009 – 2018 w związku z podejrzeniem użycia środków odurzających.



Źródło: Dane Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku

W 2018 roku najwięcej zatruc odnotowano w grupie osób powyżej 30 lat (23 osoby) – od 2016 roku rośnie liczba zatruc w tej grupie.

Zgłoszenia osób używających substancji psychoaktywnych do Wojewódzkiego Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie

W Szpitalu prowadzona jest detoksykacja dla osób uzależnionych od narkotyków oraz podstawowe zajęcia motywujące do podjęcia dalszego leczenia. Od 2015 roku, kiedy w szpitalu detoksykowano 30 osób, zmalała liczba osób podejmujących odtrucie w szpitalu. W 2018 roku przyjęto do Szpitala 22 osoby: w tym z powodu heroiny 5, z powodu kilku substancji 14 i po jednej osobie z powodu kannabinoidów, stymulantów oraz leków. Wśród osób detoksykowanych byli w większości mężczyźni: 19 osób.

Liczba osób uzależnionych od narkotyków przyjętych do Szpitala w latach 2010- 2018.

Lata	KOBIEТЫ		MĘŻCZYŹNI		OGÓŁEM		ŁĄCZNA LICZBA PRZYJĘTYCH
	Po raz pierwszy	Po raz kolejny	Po raz pierwszy	Po raz kolejny	Po raz pierwszy	Po raz kolejny	
2010	-	-	10	21	10	21	31
2011	-	-	5	10	5	10	15
2012	1	-	19	-	20	-	20
2013	2	-	5	9	7	9	16
2014	2	-	17	-	6	13	19
2015	2	-	28	-	7	23	30
2016	1	-	22	-	23	-	23
2017	2	-	19	-	21	-	21
2018	3	-	19	-	22	-	22

Źródło: Dane Wojewódzkiego Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Profesora Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie

W 2018 roku ponad połowa osób hospitalizowanych była w wieku powyżej 29 lat: 13 osób, podobnie jak w roku poprzednim.

Działania prowadzone w Punkcie Konsultacyjnym w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych przy ul. Misjonarskiej 22 w Płocku

Celem działań podejmowanych w Punkcie konsultacyjnym w 2018 było zwiększenie dostępności różnych form pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom używającym narkotyków szkodliwie oraz osobom uzależnionym było realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku. W Punkcie Konsultacyjnym prowadzone były dyżury 3 psychologów, 3 prawników, 2 pedagogów, 2 logopedów, profilaktyka uzależnień, specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Punkcie Konsultacyjnym udzielana była bezpłatna pomoc dla mieszkańców Płocka z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie. Osobom zgłaszającym się po pomoc udzielone zostało wsparcie oraz porady odnośnie sposobów rozwiązania zaistniałego problemu. Udzielono 1 438 porad 890 osobom.

Działania z zakresu redukcji szkód

W 2018 roku w Płocku realizowane były działania z zakresu redukcji szkód. W ramach projektu „Blżej siebie – dalej od uzależnień” zrealizowano działania oparte na pracy metodą partyworking w trakcie trwania festiwalu Auditoriver w Płocku. Powyższe działania realizowane były przez 4 przeszkolonych pracowników Ośrodka i miały na celu ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z zażywaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych oraz propagowanie bezpiecznej zabawy wśród uczestników imprez muzycznych. Działaniami objęto około 2 500 osób, przeprowadzono ponad 1 000 rozmów informacyjno-

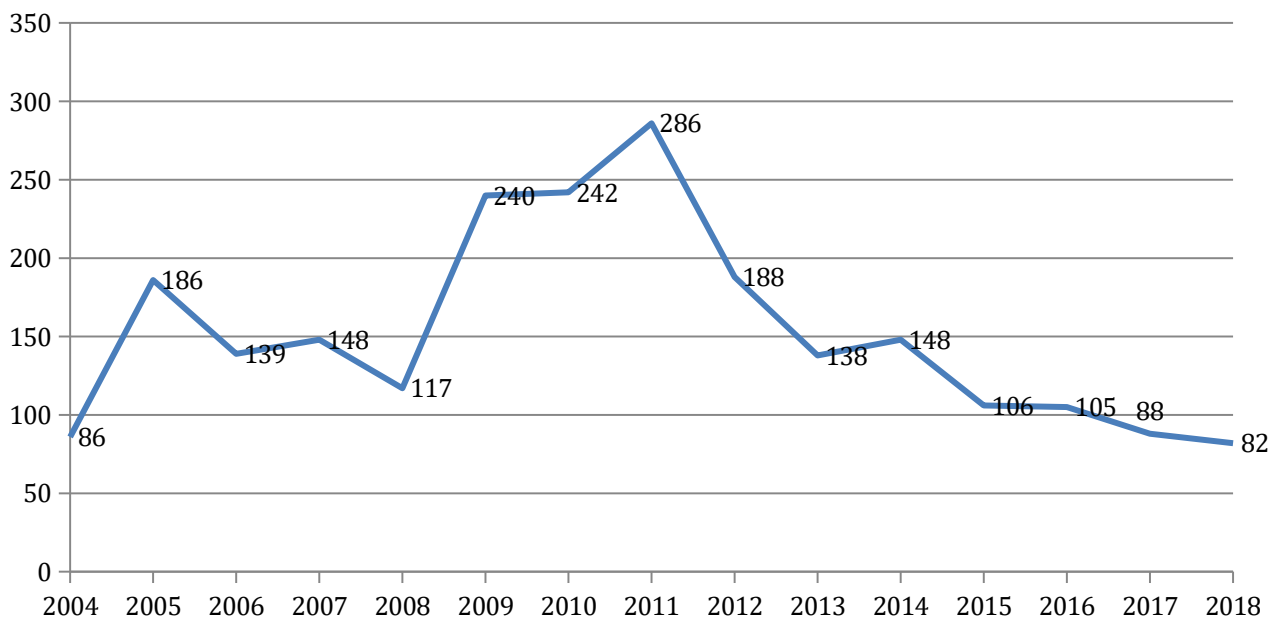
edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków, sposobów ich minimalizowania oraz bezpiecznych zachowań seksualnych, rozdano 2 000 sztuk wlepek oraz 1 000 sztuk ulotek dotyczących skutków zażywania narkotyków, bezpiecznej zabawy, rozdano 720 prezerwatyw, 477 litrów wody do picia, a także udzielano wsparcia w sytuacjach kryzysowych oraz pierwszej pomocy przedmedycznej w przypadku omdleń i zatruc.

2.3 Ograniczanie podaży

Komenda Miejska Policji w Płocku

Płocka Policja na bieżąco prowadzi działania mające na celu przeciwdziałanie narkomanii, w tym koncentruje się na eliminowaniu działań przestępczych oraz ograniczeniu dostępności środków odurzających. Policjanci kierują swoją uwagę na działalność dealerów narkotykowych, gdyż to oni stanowią największe zagrożenie. Ponadto, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii samo „branie” nie jest karalne, Policja może podjąć kroki prawne w przypadku posiadania, nakłaniania, handlu środkami odurzającymi, produkcji itd. W sytuacji ucznia będącego pod wpływem środka odurzającego działania ograniczają się do zapewnienia opieki nieletniemu i zmobilizowania rodziców do walki z problemem. „Branie” narkotyku przez osobę nieletnią traktowane jest jako objaw demoralizacji, o powtarzających się przypadkach stanu odurzenia konkretnego ucznia zostaje powiadomiony Sąd Rejonowy w Płocku.

W 2018 roku Policja w Płocku stwierdziła 82 przestępstwa (88 w 2017 roku) z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W ramach prowadzonych postępowań odnotowano 57 podejrzanych, w tym dwóch nieletnich. Dane na wykresie poniżej pokazują na spadek liczby przestępstw narkotykowych w latach 2011 – 2018. Najnowsze dane odnotowują podobny poziom przestępstw jak w 2004 roku.



Źródło: Dane z Komendy Miejskiej Policji w Płocku

W 2018 roku policjanci Komendy Miejskiej Policji w Płocku zabezpieczyli większe ilości marihuany niż w roku poprzednim. Szczegółowe zestawienie zabezpieczonych narkotyków zawiera poniższa tabela. W 2017 roku nie zabezpieczono tabletek ekstazy ale odnotowano zabezpieczenie heroiny (0,2 grama). Zmniejszyła się liczba wykrytych nielegalnych upraw konopi z 7 do 3 (27 roślin). W 2018 roku policja ujęła 3 nieletnich będących pod wpływem narkotyków. Zwiększenie zabezpieczeń narkotyków przez Policję może być efektem intensyfikacji działań policji lub/i zwiększającym się rynkiem narkotyków w Płocku.

Ilość narkotyków zabezpieczona przez Komendę Miejską Policji w Płocku w latach 2009-2018.

Rodzaj narkotyku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Marihuana	1710 g i 54 rośliny	1240 g i 140 roślin	1133 g i 139 roślin	3429 g +185 roślin	2152 g +544 roślin	2477 g + 189 sztuk	7882 g
Amfetamina	744 g	192 g	781 g + 130 g metamfetamina	2620 g + 174 g metamfetamina	395 g + 2 g metamfetamina	1464 g + 6 g metamfetamina	1329,3 g
Heroina	1 g	-	0,2 g	-	-	2 g	0,2 g
Tabletki ecstasy	-	151 szt.	36 szt. tabletek metaamfetaminy	23	20	-	2 szt.
Haszysz	1200 g	6 g	3 g	-	27 g	764 g	-
Kokaina	-	5 g	22 g	22 g	14 g	75 g	13,1 g

Źródło: Dane z Komendy Miejskiej Policji w Płocku.

Informacje o cenach narkotyków przekazują służby zajmujące się walką z nielegalnym rynkiem. Kluczową instytucją w zbieraniu tych danych jest Policja, ponieważ w swoich działaniach prowadzi operacje wymierzone nie tylko w handel hurtowy, ale także sprzedaż detaliczną. Według danych Policji ceny narkotyków w 2018 roku nie uległy zmianie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płocku

Na terenie miasta Płocka w 2015 roku znajdował się jeden sklep zajmujący się sprzedażą środków zastępczych (dopalaczy), sklep w ciągu roku zmienił lokalizację, natomiast od sierpnia 2015 roku zawiesił działalność. W 2015 roku przeprowadzono 3 kontrole w sklepie zajmującym się sprzedażą środków zastępczych (dopalaczy). W 2016 i w 2017 roku nie było sklepów z „dopalaczami”.

W 2018 na terenie miasta Płocka prowadzono nadzór w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Nie odnotowano sklepów stacjonarnych wprowadzających do obrotu środki zastępcze - nie przeprowadzono kontroli sanitarnych. Wydano:

- 6 decyzji dotyczących umorzenia postępowania wszczętego z urzędu w sprawie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez osoby fizyczne z uwagi na brak znamion wprowadzania do obrotu środków zastępczych (dotyczy spraw przekazanych przez organy ścigania),
- 9 decyzji dotyczących obrotu środkami zastępczymi - dotyczących przypadku na rzecz Skarbu Państwa oraz zniszczenia na koszt Skarbu Państwa zatrzymanych produktów przez organy ścigania i przekazanych do PSSE w Płocku (ilość przekazanych środków zastępczych

Na mocy nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2010 roku Inspekcja Sanitarna zajmuje się „dopalaczami” - to jest środkami zastępczymi. W roku 2008 rozpoczęto w Polsce monitorowanie problemu „dopalaczy”. Pod nazwą „dopalacze” kryje się cała gama różnego rodzaju środków. „Dopalaczami” nazwane zostały różnorodne substancje o działaniu psychoaktywnym lub nawet nie posiadające takiego działania. Możemy je podzielić na kilka grup: proszki, sole, tabletki oraz mieszanki ziołowe. Są wśród nich substancje naturalne, takie jak roślina Kava Kava, oraz wytworzone w laboratoriach – jak BZP, MDPV czy mefedron. Wiele „dopalaczy” zostało objętych kontrolą na mocy nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Miejsce zdelegalizowanych „dopalaczy” w 2010 r. zajmowały jednak następne. W Polsce działała wówczas największa w Europie liczba sklepów z „dopalaczami”. Warto wspomnieć o grupie

substancji chemicznych, które są podstawowymi składnikami mieszanek ziołowych – np. JWH-018 czy JWH-122 – i które stanowią substytuty THC (aktywnego składnika marihuany), zbliżone w działaniu do konopi indyjskich. Po zamknięciu w 2010 r. około 1400 sklepów z „dopalaczami” handel przeniósł się do Internetu. Jednakże od 2012 roku sklepy stacjonarne zaczęły ponownie działać.

Poniżej przedstawiono zestawienie danych dotyczących stanu problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płocka w latach 2011-2018

Lp.	Nazwa Instytucji	Rodzaj zjawiska, działania	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Poradnia Profilaktyczno - Konsultacyjna Monar w Płocku	Liczba osób uzależnionych/nie wizyt/zgłaszających się do Punktu (substancje psychoaktywne)	142	211	215	216	253	243	243	229
		Liczba osób uzależnionych/nie wizyt/zgłaszających się do Punktu (substancje psychoaktywne wyłączając alkohol)	92	138	142	153	156	173	154	148
		Liczba osób eksperymentujących zgłaszających się do Punktu (wszystkie substancje psychoaktywne)	75	80	80	80	52	52	62	67
		Liczba osób współuzależnionych i członkowie rodzin osób zagrożonych narkomanią	111	124	148	150	137	166	137	160
2.	Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Jest Czas” w Płocku	Liczba osób zgłaszających się do Ośrodka z powodu zażywania substancji psychoaktywnych lub wykazujących zachowania ryzykowne i trudności wychowawcze	42	60	67	52	64	45	50	36
		Liczba osób zgłaszających się do Ośrodka z powodu zażywania substancji psychoaktywnych (wyłączając alkohol, zachowania ryzykowne i trudności wychowawcze)	20	13	18	16	7	16	8	3
3.	Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Azył” w Płocku	Liczba osób zgłaszających się do Ośrodka z powodu zażywania substancji psychoaktywnych lub wykazujących zachowania ryzykowne i trudności	-	-	-	205	91	139	124	144

		wychowawcze Liczba osób zgłaszających się do Ośrodka z powodu zażywania substancji psychoaktywnych (wyłączając alkohol, zachowania ryzykowne i trudności wychowawcze)	-	-	-	30	21	40	22	35
4.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Liczba zarejestrowanych osób (zażywających narkotyki) i ich rodzin, którym udzielono pomocy	21	30	28	52	45	39	40	49
			-	12	8	6	15	10	2	-
5.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Płocku	Liczba pacjentów przyjętych do Szpitala z zatruciem narkotykowym	17	14	10	12	26	13	32	30
		Liczba pacjentów przyjętych do Szpitala z zatruciem narkotykowym ze skutkiem śmiertelnym	1	0	0	0	0	1	1	1
6.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku	Liczba interwencji u osób z podejrzeniem użycia środków odurzających	29	29	10	25	72	17	35	37
7.	Ośrodek Medyczno – psychologiczny „Vide” w Płocku	Liczba osób, które leczyły się	-	-	-	-	-	-	-	39
8.	Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień PZOZ Sp. z o.o. w Płocku	Liczba osób, które zgłosiły się po pomoc z problemem narkotykowym	10	12	9	11	15	20	9	18
9.	Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Wilczkowskiego w Gostyninie	Liczba osób przyjętych do Szpitala z problemem narkotykowym	15	20	16	19	30	23	21	22

II. Istniejące zasoby

Poniżej zostały przedstawione zasoby Płocka uwzględniające różne formy udzielanej pomocy oraz działania prowadzone przez instytucje, placówki leczenia odwykowego, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i grupy samopomocowe z zakresu szeroko rozumianych problemów narkotykowych, w tym z obszaru promocji zdrowia, profilaktyki, redukcji szkód, rehabilitacji zdrowotnej, społecznej oraz zawodowej. Przedstawione działania skierowane są do społeczności lokalnej - do wszystkich mieszkańców Płocka, którzy spotykają się z problematyką uzależnień. Szczegółowa informacja na temat bezpłatnej pomocy dla mieszkańców Płocka z ww. obszaru dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Płocka www.plock.eu.

A. Pomoc dla osób z problemem narkotykowym

Placówki leczenia odwykowego:

- Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Ośrodku Medyczno-Psychologicznym „Vide” w Płocku.

W placówkach leczenia odwykowego udzielana jest pomoc specjalistyczna w formie diagnozy, porad, psychoterapii indywidualnej i grupowej, konsultacji psychiatrycznych oraz profesjonalnych programów terapii uzależnienia. Powyższe działania umożliwiają skuteczną interwencję oraz zwiększenie efektywności innych działań pomocowych skierowanych do osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Pozostałe miejsca/formy pomocy specjalistycznej:

- punkty informacyjno-konsultacyjne oraz poradnia profilaktyczno-konsultacyjna dla osób uzależnionych, nadużywających substancji psychoaktywnych,
- ośrodek interwencji kryzysowej,
- ośrodki profilaktyki i terapii/pomocy,
- działania edukacyjno-motywacyjne na rzecz osób z problemem narkotykowe oraz członków ich rodzin,
- działania związane z pracą w środowisku – streetworking,
- działania rehabilitacyjne (program dalszego zdrowienia) dla osób uzależnionych od narkotyków,
- Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi,
- Pokój Przyjaznych Przesłuchań,
- Całodobowy Dom Wsparcia dla mężczyzn bezdomnych, uzależnionych.

Grupy wsparcia oraz samopomocowe:

- grupa NA – anonimowi narkomani,
- grupa AI – Anon (wspólnota rodzin i bliskich osób z problemem alkoholowym),
- grupy DDA (wspólnota dorosłych osób pochodzących z rodzin alkoholowych - Dorosłe Dzieci Alkoholików),
- grupa DDD – Dorosłe Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych,
- grupa wsparcia dla kobiet,
- zajęcia grupowe dla osób uzależnionych oraz wykazujących zachowania ryzykowne oraz ich rodzin.

Punkty informacyjno - konsultacyjne oferują następujące formy pomocy:

- rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do specjalistycznego leczenia,
- udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,
- udzielanie pomocy młodzieży eksperymentującej z narkotykami oraz ich rodzicom,
- prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemem narkotykowym,
- prowadzenie psychoedukacji, terapii pedagogicznej i logopedycznej,
- udzielanie pomocy prawnej,
- gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

W punktach udzielana jest interdyscyplinarna pomoc przez psychologów, pedagogów, prawników, logopedów, mediatora, profilaktyków uzależnień, specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, socjoterapeutę,

terapeutów uzależnień, instruktora terapii uzależnień. Dostępność do punktów dostosowana jest do potrzeb mieszkańców – dyżury odbywają się w różnych rejonach miasta od poniedziałku do piątku w różnych godzinach.

Zajęcia dla rodziców dzieci uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

Zajęcia prowadzone są w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Narkotykowych oraz Alkoholowych „Jest Czas” prowadzonym przez: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Kai Kairos” oraz w Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej MONAR w Płocku.

B. Pomoc udzielana dzieciom oraz młodzieży z rodzin z problemem uzależnień oraz grup ryzyka

Placówki wsparcia dziennego:

- placówki prowadzone w formie opiekuńczej - Kluby Profilaktyki Środowiskowej, świetlice miejskie i środowiskowe,
- placówka prowadzona w formie specjalistycznej,
- placówka prowadzona w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

W placówkach wsparcia dziennego realizowane są działania mające na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, promocję zdrowego stylu życia, udzielanie pomocy specjalistycznej oraz wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży.

Bezpłatny wypoczynek dla dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin z problemem narkotykowym oraz zagrożonych uzależnieniem:

- kolonie letnie,
- zimowiska.

Działania realizowane przez instytucje, szkoły oraz organizacje pozarządowe skierowane do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, z problemem narkotykowym.

C. Działalność profilaktyczna

Systematyczna realizacja kompleksowych działań profilaktycznych na wszystkich szczeblach edukacji ze szczególnym uwzględnieniem poszerzania i udoskonalania oferty, upowszechniania oraz wdrażania programów profilaktycznych z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, rekomendowanych w ramach *Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego*.

Realizacja pozaszkolnych - środowiskowych działań profilaktycznych:

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
- projekty realizowane przez instytucje,
- zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe.

Działalność edukacyjno-informacyjna

- przekazywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych lokalnym podmiotom realizującym zadania z obszaru profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii,
- udział w kampaniach edukacyjnych,
- prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców,
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli grup zawodowych zajmujących się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- upowszechnianie informacji dotyczących możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów uzależnień.

III. Cele Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020 – 2024

Celem strategicznym Programu jest kontynuacja działań profilaktycznych rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Cel główny: zwiększenie skuteczności i poprawa jakości działań profilaktycznych, promocyjno-edukacyjnych, szkoleniowych, pomocowych, ograniczenie zjawiska używania narkotyków przez młodzież, w szczególności marihuany oraz zmniejszenie skali tych problemów na terenie miasta Płocka.

IV. Zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020 – 2024 oraz sposoby ich realizacji

Zadanie I

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem

Cel szczegółowy 1: zwiększenie dostępności różnych form pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych, osób zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin.		
Zakładane rezultaty: zmiany w funkcjonowaniu psychoemocjonalnym i społecznym, wyuczenie się nowych zachowań, umiejętność wchodzenia w zdrowe relacje interpersonalne, nabywanie akceptowanego społecznie systemu wartości i w rezultacie uzyskanie przystosowawczej zmiany tożsamości i stylu życia.		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji*:
Działalność prowadzona w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, w tym pokrycie kosztu funkcjonowania punktu konsultacyjnego.	<ul style="list-style-type: none">- liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy w związku z występującym problemem narkotykowym- liczba zatrudnionych specjalistów- liczba udzielonych porad z zakresu narkotykowego	Dane ze sprawozdań specjalistów zatrudnionych w punkcie konsultacyjnym.
Finansowanie wynagrodzenia specjalistów pracujących w Punktach Informacyjno – Konsultacyjnych udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym oraz ich bliskim, w ramach zadań powierzonych podmiotom i organizacjom wyłonionym	<ul style="list-style-type: none">- liczba odbiorców- liczba zatrudnionych specjalistów- liczba miejsc pomocy	Sprawozdania, które określone są w umowie. Dane od podmiotów realizujących zadania.

w konkursach		
Prowadzenie oraz finansowanie działań w zakresie specjalistycznej pomocy m.in. psychologicznej i socjoterapeutycznej skierowanej do dzieci i młodzieży eksperymentującej, używającej szkodliwie substancji psychoaktywnych (narkotyki, nowe substancje psychoaktywne) i podejmującej zachowania ryzykowne oraz ich rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży objętej działaniami - liczba realizowanych projektów - liczba podmiotów realizujących działania/programy 	Sprawozdania z realizacji projektów. Dane od realizatorów zadań w ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego.
Finansowanie i dofinansowanie działań w zakresie pomocy specjalistycznej dla osób eksperymentujących i uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin, w tym porady, konsultacje, warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba specjalistycznych miejsc pomocy - liczba programów - liczba osób, która skorzystała z pomocy 	Sprawozdania z realizacji projektów. Dane od realizatorów zadań w ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego.
Realizacja zajęć socjoterapeutycznych i/lub opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, współpraca z rodziną w socjoterapii.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników - liczba zajęć socjoterapeutycznych/ opiekuńczo wychowawczych - liczba rodziców objętych współpracą 	Sprawozdania z realizacji projektów. Dane od realizatorów zadań w ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego.
Finansowanie programów terapeutycznych przeznaczonych dla osób mających problemy z powodu używania marihuany lub haszyszu, w tym krótkoterminowy program Candis.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba odbiorów - liczba programów - liczba podmiotów realizujących programy 	Sprawozdania z realizacji projektów. Dane od realizatorów zadań w ramach konkursu ofert z zakresu zdrowia publicznego.
Organizacja i/lub dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem uzależnień od substancji psychoaktywnych, połączonego z realizacją zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień/zajęć socjoterapeutycznych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży, uczestniczącej w wypoczynku - liczba zorganizowanych form wypoczynku 	Informacja lub sprawozdanie z realizacji formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży.
<p>Cel szczegółowy 2: Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców miasta Płocka oraz umiejętności specjalistów z obszaru profilaktyki, w tym na temat zagrożeń i problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz możliwości zapobiegania zjawisku.</p>		
<p>Zakładane rezultaty: podniesienie kompetencji osób zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom, pogłębienie wiedzy mieszkańców miasta Płocka na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych, podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców miasta Płocka na temat dostępu do miejsc udzielania pomocy.</p>		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji*:
Organizacja/dofinansowanie szkoleń, kursów, konferencji,	- liczba uczestników szkoleń/kursów/	Informacja dotycząca liczby osób

superwizji itp. dla osób, służb, instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie zjawisku narkomanii.	konferencji/superwizji - liczba szkoleń/kursów/konferencji/superwizji	uczestniczących w szkoleniach lub listy obecności.
Organizacja/dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem uzależnień oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, wychowawców.	- liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach, kursach specjalistycznych - liczba kursów, szkoleń	Informacja dotycząca liczby osób uczestniczących w szkoleniach lub listy obecności.
Dofinansowanie szkoleń specjalistycznych w zakresie podnoszenia kompetencji dla personelu prowadzącego terapię, rehabilitację i programy ograniczania szkód zdrowotnych dla osób uzależnionych od narkotyków.	- liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach specjalistycznych, - liczba szkoleń, programów	Informacja dotycząca liczby osób uczestniczących w szkoleniach lub listy obecności.
Prowadzenie działań edukacyjnych służących podnoszeniu wiedzy osób dorosłych na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz zmniejszeniu skali zaburzeń życia rodzinnego, w szczególności wynikających z problemu uzależnień, zakup i rozdawnictwo materiałów edukacyjno – informacyjnych.	- liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi - liczba wydanych materiałów edukacyjno - informacyjnych	Informacja dotycząca liczby osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych lub listy obecności, Informacja dotycząca przekazanych materiałów edukacyjno-informacyjnych.
Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin poprzez rozdawnictwo ulotek i plakatów oraz bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie.	- liczba wydrukowanych ulotek i plakatów informacyjnych - liczba podmiotów, którym zostały przekazano ww. materiały - liczba baz danych o miejscach uzyskania pomocy	Zbieranie informacji od instytucji innych podmiotów dotyczących liczby osób zgłaszających się po pomoc.
Cel szczegółowy 3: wspieranie programów leczenia, rehabilitacji, redukcji szkód i reintegracji społecznej osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych realizowanych przez organizacje pozarządowe i placówki lecznicze.		
Zakładane rezultaty: zmniejszenie szkód wyrządzonych sobie, swojemu otoczeniu i społeczeństwu przez użytkowników środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych, poprawa funkcjonowania w społeczności lokalnej w tym: podniesienie kompetencji zawodowych, nabycie umiejętności radzenia w trudnej sytuacji oraz integrowania ze społecznością lokalną.		

Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji*:
Finansowanie programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych oraz nowych substancji psychoaktywnych, w tym realizacja programów w klubach, dyskotekach i na festiwalach muzycznych.	- liczba wspieranych programów - liczba osób objętych programami - liczba rozdanych materiałów informacyjno - edukacyjnych	Sprawozdania z realizacji programów.
Wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NPS.	- liczba programów - liczba osób objętych programami	Sprawozdania z realizacji programów.
Realizacja działań motywująco – wspierających skierowanych do osób uzależnionych od narkotyków przebywających w sytuacji wykluczenia społecznego, bezdomnych bądź spędzający czas w przestrzeni miejskiej m.in. na ulicy, na klatkach schodowych, na terenie ogródków działkowych, w pustostanach oraz w piwnicach.	- liczba osób objętych działaniami - liczba realizowanych projektów - liczba podmiotów realizujących projekty	Sprawozdania z realizacji projektów. Dane z organizacji pozarządowych.

* dane zbierane i weryfikowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka

Zadanie II

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Cel szczegółowy 1: doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno – informacyjnej		
Zakładane rezultaty: nabywanie przez dzieci i młodzież pozytywnych doświadczeń ważnych dla rozwoju osobistego, konstruktywne zaspakajanie potrzeb psychicznych.		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji*:

Realizacja zajęć oraz projektów promujących zdrowy styl życia oraz stanowiących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach promujących zdrowy styl życia, - liczba zrealizowanych projektów promujących zdrowy styl życia 	Sprawozdania z realizacji projektów.
Realizacja projektów profilaktycznych typu konkursy, festyny, pikniki, turnieje sportowe itp. stanowiących uzupełnienie realizowanych programów profilaktycznych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników - liczba zrealizowanych projektów - liczba placówek realizujących projekty 	Zbieranie informacji ze szkół z realizacji projektów profilaktycznych – sprawozdania po wykonaniu każdego projektu.
Realizacja programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników - liczba zrealizowanych projektów - liczba placówek realizujących projekty 	Zbieranie informacji ze szkół z realizacji projektów profilaktycznych – sprawozdania po wykonaniu każdego projektu.
<p>Cel szczegółowy 2: ograniczenie zjawiska używania narkotyków w szczególności marihuany oraz nowych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież poprzez realizację działań profilaktycznych mających wpływ na zmianę poglądów i postaw dzieci oraz młodzieży na temat różnego rodzaju konsekwencji stosowania ww. substancji.</p>		
<p>Zakładane rezultaty: Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży używającej środka odurzającego, substancje psychotropowe oraz nowe substancje psychoaktywne . Zmiana poglądów i postaw młodzieży na temat konsekwencji wynikających ze stosowania ww. substancji. Nabywanie przez dzieci i młodzież pozytywnych doświadczeń ważnych dla rozwoju osobistego, konstruktywne zaspakajanie potrzeb psychicznych. Nabycie umiejętności asertywnego działania i umiejętności społecznych (porozumiewania się, nawiązywania i utrzymania przyjaźni, rozwiązywania konfliktów) Nabycie umiejętności odmawiania - zwiększenie świadomości, że uczeń może skutecznie poradzić sobie z naciskami z zewnątrz. Zwiększanie świadomości sposobów poszukiwania przyjemności i satysfakcji bez używania ww. substancji.</p>		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji* :
Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej dla dzieci i młodzieży prowadzonych w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, w tym w szczególności programów w ramach <i>Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek realizujących projekty profilaktyczne - liczba dzieci i młodzieży objętej programami profilaktycznymi - liczba programów profilaktycznych 	Zbieranie informacji ze szkół i przedszkoli z realizacji projektów profilaktycznych – sprawozdania po wykonaniu każdego projektu.

Realizację środowiskowych (pozaszkolnych) programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków psychoaktywnych, w tym marihuany oraz nowych substancji psychoaktywnych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba młodzieży uczestniczącej w programach profilaktyczno – interwencyjnych - liczba placówek, w których realizowane są programy profilaktyczno – interwencyjne - liczba realizowanych programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji 	Zbieranie informacji ze szkół oraz organizacji pozarządowych z realizacji projektów profilaktycznych – sprawozdania po wykonaniu każdego projektu.
Zakup i rozdawnictwo materiałów informacyjno – edukacyjnych, z zakresu promocji zdrowia, profilaktyki narkomanii (brozury, ulotki, książki, itp.).	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i nakład materiałów informacyjno – edukacyjnych - liczba instytucji, którym przekazano materiały informacyjno – edukacyjne 	Protokoły przekazania ulotek, brozur, książek.
Prowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii oraz włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii promujących zdrowy styl życia bez używania środków psychoaktywnych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych kampanii - liczba materiałów - liczba osób objętych kampanią 	Protokoły przekazania materiałów na kampanię.
Cel szczegółowy 3: Wzrost kompetencji pedagogów, nauczycieli, psychologów w zakresie pracy profilaktycznej z młodzieżą i rodzicami. Wzrost umiejętności wychowawczych rodziców.		
Zakładane rezultaty: Podniesienie kompetencji pedagogów, nauczycieli, psychologów w zakresie pracy profilaktycznej z młodzieżą i rodzicami. Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców.		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji* :
Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych, rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych, podnoszących kompetencje wychowawcze i profilaktyczne oraz ułatwiających tworzenie programów wychowawczo – profilaktycznych szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeszkolonych osób - liczba zorganizowanych konferencji, szkoleń 	Informacja z przebiegu szkoleń i osób uczestniczących lub lista osób uczestniczących w szkoleniach.
Realizacja programów skierowanych do rodziców i wychowawców rozwijających ich kompetencje wychowawcze sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci – warsztaty umiejętności wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj projektów skierowanych do rodziców - liczba rodziców biorących udział w działaniach edukacyjnych 	Sprawozdania z realizacji szkoleń, warsztatów, informacja lub lista osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach itp. Dane od realizatorów zadań.

Organizacja konferencji, seminariów i szkoleń na temat lokalnych problemów wynikających z uzależnień oraz mających na celu podnoszenie wiedzy na temat strategii rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień.	- liczba zorganizowanych szkoleń, spotkań, konferencji, seminariów - liczba uczestników	Tematyka konferencji i informacja dotycząca liczby osób uczestniczących w konferencji lub lista osób.
Cel szczegółowy 4: rozwijanie monitorowania zjawiska narkotyków i narkomanii na poziomie lokalnym.		
Zakładane rezultaty: podniesienie wiedzy mieszkańców miasta Płocka na temat stanu problemów narkotyków i narkomanii na poziomie lokalnym i w odniesieniu do sytuacji w innych miastach na terenie Polski.		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji* :
Zbieranie i analiza danych statystycznych dotyczących badań zjawiska narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płocka.	- liczba raportów i publikacji (m.in.: na stronie Urzędu Miasta Płocka), prezentacja podczas konferencji	Sprawozdania, informacje, dane statystyczne pozyskiwane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych od instytucji, stowarzyszeń, placówek oświatowych i innych podmiotów.
Realizacja badań ilościowych w populacji generalnej wśród młodzieży szkolnej m.in. ESPAD (Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną) prowadzony co najmniej co cztery lata	- liczba przeprowadzonych badań zjawiska narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płocka	Ankiety przeprowadzone wśród młodzieży przez wykonawcę.
Ewaluacja działań realizowanych w ramach Programu.	- liczba sprawozdań z realizacji programu	Sprawozdania, informacje, dane statystyczne pozyskiwane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych od instytucji, stowarzyszeń, placówek oświatowych i innych podmiotów Weryfikacja realizacji programu na każdym etapie realizacji – zbieranie danych po zakończeniu każdego projektu/ poszczególnych działań i weryfikacja, - zbieranie informacji i kontrola wyborcza zadań w trakcie realizacji zadań, - zgromadzenie danych całorocznych i ujęcie w sprawozdanie za każdy rok 2020, 2021, 2022, 2023, 2024.

o*dane zbierane i weryfikowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka

Wyżej wymienione sposoby realizacji zadania będą ściśle skorelowane z realizacją podobnego zadania zawartego w *Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*, który uwzględni również środki finansowe przeznaczone na ich realizację.

Zadanie III

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Cel szczegółowy 1: poszerzenie i udoskonalenie oferty działań poprzez wspieranie realizacji przedsięwzięć przez instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.		
Zakładane rezultaty: przywrócenie zdolności funkcjonowania w rolach społecznych osób dotkniętych problemem narkotykowym.		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji*:
Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne podmiotów prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego stylu życia i przeciwdziałania narkomanii, udzielania pomocy specjalistycznej osobom używającym szkodliwie i uzależnionym od środków odurzających, substancji psychotropowych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.	- liczba podmiotów - liczba osób, które skorzystały z programu	Sprawozdania z realizacji projektów.
Wspieranie organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku <i>o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</i> w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką uzależnień, przeciwdziałaniem narkomanii, udzielanie pomocy specjalistycznej osobom eksperymentującym, zażywającym szkodliwie i uzależnionym od narkotyków oraz ich rodzinom, zgodnie z zasadami określonymi w ww. ustawie.	- liczba odbiorców - liczba zrealizowanych projektów - liczba placówek realizujących projekty - liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia	Sprawozdania z realizacji projektów, których wzór określa załącznik do umowy, dane z organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. <i>o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</i> .
Cel szczegółowy: 2 Wspieranie działań lokalnych we współpracy z mediami i instytucjami na szczeblu krajowym.		
Zakładane rezultaty: pogłębianie wiedzy w zakresie jakości i standardów realizacji działań profilaktycznych		
Działanie:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji*:

Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutem Psychiatrii Neurologii, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej oraz z innymi organizacjami i instytucjami na szczeblu lokalnym i krajowym m.in.: - udział w spotkaniach, konferencjach oraz projektach krajowych dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom; - współpraca z ekspertami z ww. instytucji.	- liczba instytucji, organizacji współpracujących na szczeblu krajowym - liczba konferencji, spotkań - liczba udzielonych konsultacji w zakresie jakości i standardów realizacji działań profilaktycznych	Różne formy współpracy, pisemna, telefoniczna, e-mail, informacyjna, sprawozdawczość.
Współpraca z mediami w zakresie propagowania wiedzy, dotyczącej profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii.	- liczba artykułów prasowych - liczba audycji radiowych	Wydane publikacje, artykuły.
Cel szczegółowy 3: Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii adresowanych, w szczególności do dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.		
Zakładane rezultaty: podniesienie wiedzy uczestników na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych oraz zachęcenie ich do oceny indywidualnego ryzyka używania substancji psychoaktywnych oraz w efekcie do zmiany postaw i zachowania – ograniczenia używania substancji lub abstynencji narkotykowej.		
Działania:	Wskaźniki:	Źródła weryfikacji*:
Realizacja zajęć promujących zdrowy styl życia, stanowiących alternatywę wobec środków uzależniających i zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwijających konstruktywne zainteresowania dzieci i młodzieży.	- liczba podmiotów realizujących zajęcia - liczba zajęć - liczba uczestników	Sprawozdania z realizacji projektów.
Wdrażanie i wspieranie programów socjoterapeutycznych oraz profilaktyczno – interwencyjnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz ich rodziców.	- liczba wdrożonych, programów profilaktyki selektywnej i wskazującej - liczba dzieci, młodzieży oraz rodziców biorących udział w programach profilaktyki selektywnej i wskazującej	Sprawozdania z realizacji projektów.

* dane zbierane i weryfikowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka

V. Harmonogram realizacji Programu

Rodzaje działań	Planowanie działań	Terminy realizacji
Działania realizowane w placówkach oświatowych m.in. szkołach, przedszkolach.	Składanie wniosków na dany rok budżetowy w roku poprzedzającym realizację projektów w miesiącu październiku 2019r., 2020r.,2021r., 2022r., 2023r.	od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku 2020, 2021, 2022, 2023, 2024.
Działania realizowane we współpracy z instytucjami realizującymi działania określone w Programie.	Składanie wniosków na dany rok budżetowy odbywać się będzie w roku poprzedzającym realizację projektów w miesiącu październiku 2019r., 2020r., 2021r.,2022r., 2023r.	od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku 2020, 2021, 2022, 2023, 2024
Działania realizowane przez podmioty określone w art. 3 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym m.in.: organizacje pozarządowe i inne podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności obejmuje zadania z zakresu zdrowia określone w art. 2 ustawy <i>o zdrowiu publicznym</i>	W ramach konkursów ofert ogłaszanych na lata 2020, 2021, 2022, 2023, 2024.	Terminy realizacji zadań określone szczegółowo w umowach jednak nie wcześniej niż od dnia rozstrzygnięcia konkursów.
Działania realizowane przez organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. <i>o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</i> .	W trybie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie tzw. „Małych zleceń”.	Terminy realizacji zadań określone w umowach nie dłuższe niż 90 dni.
Pozostałe działania polegające na podnoszeniu kwalifikacji osób zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom.	Składanie wniosków.	Terminy realizacji określone w porozumieniach zawartych ze specjalistami.
Działania związane z ewaluacją , monitoringiem i badaniami.	Planowanie zbierania danych – przygotowanie wzorów sprawozdań do umów, przygotowanie pytań do pozyskiwania informacji.	Terminowe sporządzanie sprawozdań według wymogów ustawowych. <i>Sporządzanie Raportu z monitorowania problemów narkotyków i narkomanii</i> za każdy rok. Całoroczne zbieranie danych po zakończeniu każdego projektu w trakcie roku budżetowego.

Większość działań określonych w Programie ma charakter długofalowy i stanowi kontynuację z lat poprzednich.

VI. Budżet i finansowanie programu

Finansowanie *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2024*

Wsparcie działań może polegać na finansowaniu lub dofinansowaniu realizowanych zadań, których sposób określi dysponent środków finansowych.

Wydzielenie w budżecie miasta Płocka środków finansowych przeznaczonych na realizację *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2024* Na realizację zadań *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2024* będą zabezpieczane w budżecie Miasta środki finansowe pochodzące w szczególności z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań Programu określana będzie corocznie w Uchwałach Budżetowych Miasta Płocka na rok: 2020, 2021, 2022, 2023, 2024.

VII. Opiniowanie wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2024*

W celu prawidłowego wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2024* powołuje się *Zespół Opiniujący Wydatki Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii* w następującym składzie:

1. Zastępca Prezydenta Miasta ds. Polityki Społecznej – przewodniczący
2. Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka – wiceprzewodniczący
3. Dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Płocka – członek
4. Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – członek
5. Pracownik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka – członek.